

N:o 11.

Uppläst och godkänd hos Första Kammarén den 4 mars 1891.

— — — — Andra Kammarén den 7 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, med förslag till lag angående ändrad lydelse af 10 § i förordningen om lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875.

(Lagutskottets utlåtande n:o 8.)

Till Konungen.

I sammanhang med utfärdandet af förordningen om tjuguarig häfd den 22 april 1881 erhöilo genom särskild förordning samma dag 7 och 10 §§ i förordningen om lagfart å fång till fast egendom den lydelse, de nu hafva.

Anledningen till den förändring, som dessa två lagrum sålunda undergingo, var uppenbarligen den att, då uti först nämnda förordning såsom ett hufvudvilkor för vinnande af häfd uppställes, att lagfart skulle vara beviljad å det fång, som låge till grund för besittningen, blef det för häfdeinstitutets fullkomnande af nöden att bereda möjlighet till vinnande af lagfart för de fastighetsegare, som icke kunde fullgöra föreskriften om styrkande af förre egarens åtkomst. I de motiv, hvarmed nya lagberedningen beledsagade sitt förslag till ändrad lydelse af ifrågavarande lagrum, framhåller beredningen, hurusom de i 10 § föreskrifna garantier syntes fullt betryggande.

Riksdagen föreställer sig emellertid, att verkan af nämnda garantier icke i någon väsentlig mån skulle förringas, derest, i enlighet med hvad en hos Riksdagen gjord framställning åsyftar, den tid, som skall

hafva förflutit från det lagfartsansökningen sista gången kungjorts, förkortades med hälften.

Erfarenheten har ådagalagt, att ifrågavarande förfarande icke användes så ofta, som förhållandena dertill gifva anledning; och torde skälet härtill närmast vara, att tiden syntes för lång. För fastighetsförhållandenas ordnande och stabilitet är det emellertid af största vikt, att den utväg dertill, som tillståndet till berörda förfarande öppnat, anlitas i så vidsträckt omfattning som möjligt; och det synes antagligt, att, om den föreskrifna tiden förkortades, fastighetsegarna mer allmänt skulle tillgodogöra sig den viktiga förmån, som förfarandet erbjuder dem. Det kan visserligen invändas, att, derest den föreslagna ändringen komme till stånd, vådan af att nämnda förmån beredes jemväl den oredlige förvärfvaren synes blifva större, än den nu är, men Riksdagen kan icke föreställa sig, att den ifrågasatta inskränkningen i tidsbestämmelsen skulle, då alla öfriga garantier iakttagas, i och för sig öka denna våda. Det bör dessutom i afseende härå erinras, att, liksom bland hela antalet fäng de ogiltiga utgöra ett försvinnande fåtal, samma förhållande säkerligen eger rum bland de fall, der det ifrågavarande förfarandet kommer till användning.

Vidare bör ihågkommas, huruledes utom de garantier, som sjelfva författningen föreskrifver, ytterligare säkerhet mot missbruk förefinnes derigenom, att i allmänhet en rätt lång tid af föregående besittning måste läggas till den tid, hvilken berörda förfarande må kräfvä. Ej heller må den omständigheten lemnas obeaktad, att den preskriptionstid, hvarom fråga är, icke är af beskaffenhet att, då densamma lupit till ända, afskåra möjligheten för den rättmätige egaren att göra sin rätt gällande. I betraktande häraf synes nu gällande tidsbestämmelse kunna utan olägenhet eller våda utbytas emot en tid af fem år.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Riksdagen för sin del antagit följande

Lag

om ändring i 10 § af förordningen den 16 juni 1875 angående lagfart å fäng till fast egendom.

Häri genom förordnas, att 10 § af förordningen den 16 juni 1875 angående lagfart å fäng till fast egendom skall hafva följande lydelse:

10 §. Kan till följd af de i 6, 7, 8 och 9 §§ gifna föreskifter sökt lagfart ej beviljas, eller finnes sökandens rätt vara tvistig, eller

möter, enligt den i 18 § nämnda bok eller eljest, mot bifall till ansökningen annat hinder, som icke är af beskaffenhet att den jemlikt 5 § genast bör afslås, förklare Rätten ansökningen hvilande i afbidan på hindrets undanrödjande. Twist, som bör afdömas innan ansökningen slutligen pröfvas, skall, om den ej redan är vid domstol anhängig, af Rätten förvisas till särskildt utförande i laga ordning.

Är lagfartsansökning förklarad hvilande till följd af hinder, hvarom i 7 § förmäles, skall kungörelse derom af Rätten utfärdas, om sökanden det äskar. Varder ej, efter det genom sökandens försorg nämnda kungörelse tre gånger, minst en månad mellan hvarje gång, blifvit såväl införd i allmänna tidningarna som ock, när fråga är om egendom å landet, uppläst i tingslagets kyrkor, klander å fånget instämndt samt i Rättens lagfartsprotokoll antecknadt inom fem år efter sista kungörandet; och förekommer ej heller eljest anledning, att annan eger bättre rätt till egendomen; då må den omständighet att förre egarens åtkomst ej styrkes icke vidare utgöra hinder för lagfartens beviljande, der det visas, att sökanden eller han och hans rättsinnehafvare oafbrutet under nämnda fem år varit i mantals- och skattskrifningslängd upptagne såsom egare till fastigheten. Innan i ty fall ansökningen bifallas må, skall kronans ombudsman i orten deröfver höras.

Stockholm den 7 mars 1891.

Med undersåtlig vörndnad.

1891